

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci žalobce: **xxxx**, zastoupeného: Mgr. Václav Strouhal, advokát, třída Přátelství 1960, Písek, proti žalovanému: **Policejní prezidium**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 14. září 2015, č. j. PPR-22475-18/ČJ-2014-990131,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 14. 9. 2015, č.j. PPR-22475-18/ČJ-2014-990131, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen na náhradě nákladů řízení zaplatit žalobci částku 9.800,- Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku, do rukou Mgr. Václava Strouhala, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se podanou žalobou ke zdejšímu soudu domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2015, č.j. PPR-22475-18/ČJ-2014-990131, kterým žalovaný změnil rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru č. 704/2014 ze dne 6. 6. 2014 tak, že zamítl žádost o doplatek služebního příjmu za službu přesčas konanou podle § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o služebním poměru nebo zákon*“), od 22. října 2010 do 22.října 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce, a současně za nařízenou službu přesčas konanou od 1. ledna 2007 do 21. října 2010 vznesl námitku promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru 3 roky, a zároveň mu ve výroku II. nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Žalobce v žalobě uvádí, že byl příslušníkem Policie České republiky u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby s tím, že u celého odboru a celého Útvaru existoval a existuje dlouhodobý personální podstav, který příslušný vedoucí příslušník či služební funkcionář řešil nařizováním a plánováním služby přesčas, a to až do konce roku 2013 na celý kalendářní rok. Podle žalobce ale tyto přesčasy byly nařizovány v rozporu se zákonem s tím, že rozpor nařízené služby přesčas se zákonem spatřuje v tom, že pro nařízení této služby nebyly splněny zákonné limity uvedené v ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tento svůj názor žalobce opřel o odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. 10 A 34/2010-28, ze dne 20.8.2010, dále rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 11/2013-41 ze dne 23.5.2013, a rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 9/2013-31 ze dne 26. 6. 2013

[3] Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále žalobce spatřuje v tom, že se žalovaný nevypořádal s důkazními návrhy a tvrzeními žalobce. To se týká zejména doložení plánů služeb, výkazů odpracovaných hodin, údajů o obsazenosti útvaru, dopisu ředitele ze dne 9.12.2013 a zápisu ze štábu č. 4 z roku 2012. To platí rovněž i pro konstatování záznamu z porady s plk. B., kde cca hodinu a půl trvající záznam žalovaná účelově shrnuje do několika vět, které ovšem nevystihují celé jednání bezpečnostního sboru a část jej úmyslně opomíjí. Do spisu bylo založeno mnoho dokumentů. Z odůvodnění není zřejmé, jak se s těmito dokumenty žalovaný vypořádá, jak je posuzuje a jaké závěry z nich vyvozuje.

[4] Nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí spočívá dále v tom, že se žalovaný nevypořádal se všemi skutečnostmi, a to zejména s personálním podstavem Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby (dále jen "Útvar"). Z dostupných údajů zpracovaných Policií České republiky vyplývá, že Útvar k 1.1.2012 měl personální podstav oproti plánu - 73 příslušníků. K 1.1.2014 měl Útvar oproti plánu -78 příslušníků. Žalovaný tyto důležité informace vůbec nezjišťuje a ani se jimi nezabývá (alibistické vyjádření obsazenosti v procentech - nic neříkající údaj). Přestože ustálená soudní judikatura považuje personální podstav za důležitou okolnost pro hodnocení zákonnosti nařízení služby přesčas, žalovaný tuto okolnost zcela přehlíží a snaží se jí nahradit odůvodněním. Žalovaný se tedy z rozhodnutí soudu zaměřuje pouze na tu část, kdy je žalované určeno, aby odůvodnila nařízení služby přesčas. Toto žalovaný činí bez ohledu na předchozí soudní závěry ohledně personálního podstavu a dlouhodobé pracovní neschopnosti. Ve spisu tak vůbec nejsou doloženy informace (a to i přes důkazní návrhy žalobce) o tom, že personální situace u útvaru byla naprosto nedostatečná a že počet chybějících příslušníků se pohyboval v řádech desítek příslušníků.

[5] Ke zjišťování stavu věci žalobce v první řadě namítá, že žalovaný si pro zjišťování skutkového stavu opatřoval písemná stanoviska od odpovědných služebních funkcionářů a vedoucích (viz písemné vyjádření JUDr. xxxxxx), aniž by žalobci umožnil položit těmto dotazovaným služebním funkcionářům otázky a případně ovlivnit rozsah zjišťovaných skutečností. Dle názoru žalobce žalovaný neměl požadovat po těchto dotazovaných služebních funkcionářích zpracování „písemného stanoviska“, ale měl provést výslechy těchto služebních funkcionářů či dalších osob jako svědků či požádat další přímé dokumenty. Tímto postupem by bylo žalobci umožněno realizovat právo klást svědkovi otázky, konfrontovat ho s jinými skutečnostmi a podílet se na řádném zjištění skutkového stavu. Žalovaný toto svým postupem žalobci neumožnil, zkrátil tak žalobce na jeho právech a zatížil řízení neodstranitelnou vadou, která měla podstatný vliv na celý průběh a výsledek řízení. Žalovaný tímto postupem rovněž porušil ustanovení § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru. Dle §

180 odst. 1 zákona je ze zákona povinností žalovaného se zabývat všemi skutečností rozhodnými pro vydání rozhodnutí, zjišťovat je apod., tj. i způsobem a důvody nařízení služby přesčas. Aby žalovaný dostal této povinnosti, měl sám z úřední povinnosti zjistit důvody nařízení služby přesčas. V tomto případě je však žalovaný, a to i přes argumentaci žalobce (s odkazem na plány služeb apod.), nezjistil a ani patrně díky negativním následkům pro žalovaného zjistit nechtěl. Návrhy žalobce, které měly prokázat rozpor nařízení služby přesčas se zákonem, resp. i přístup ke službě přesčas jako k běžné službě, žalovaný neprovedl. V tomto jednání žalobce spatřuje mimo jiné svévoli žalovaného, který je v rozporu se zásadou spravedlivého procesu.

[6] Žalobce je proto přesvědčen, že nařízená a odsloužená služba přesčas do limitu 150 hodin mu byla stanovena v rozporu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Jednotlivými konkrétními znaky se žalovaný nezabýval, a to zejména výjimečností vyplývající z důležitého zájmu služby. K posuzování důvodů nařízení služby přesčas žalovaným žalobce dodává, že žalovaný vůbec neposuzuje předpoklady důležitého zájmu služby a z něho vyplývajícího předpokladu výjimečnosti. K údajným důvodům, kterými žalovaný odůvodňuje nařízení služby přesčas do limitu 150 hodin v roce 2010, 2011, 2012 a 2013 žalobce uvádí následující. Předně z těchto důvodů není možné dovodit, za jakého konkrétního příslušníka žalobce sloužil službu přesčas (žádný takový doklad nebyl do spisu doložen - veškerá služba přesčas je tak opřena o domněnku, že žalobce vykonával službu přesčas za uvedené příslušníky). Těžko žalobce mohl sloužit službu přesčas za všechny chybějící příslušníky. Žalobce sloužil službu přesčas pouze za jednoho příslušníka, za kterého, to žalovaný ovšem nedokládá. Za tyto chybějící příslušníky sloužil žalobce službu přesčas s jinými příslušníky. Se kterými to bylo (a jestli vůbec), to žalovaný rovněž nezjišťuje. Pokud jde o zdravotní neschopnosti či další déle trvající překážky příslušníků nejsou dle žalobce opět důvodem pro nařízení služby přesčas. V této souvislosti žalobce poukazuje na ustálený právní názor soudů vyjádření mimo jiné v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. 10 A 34/2010-28, ze dne 20.8.2010 (z něhož vyplývá, že musí jít o neočekávanou situaci, momentální indispozici, tj. náhlou překážku a nikoliv překážku, která je známa vedoucímu příslušníkovi či služebnímu funkcionáři s několikanásobným předstihem). Pokud je tedy bezpečnostnímu sboru známa tato překážka má bezpečnostní sbor možnost změnit příslušníkům službu. V tomto případě je nutné poukázat na ustanovení § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle něhož vedoucí příslušník může změnit službu příslušníkům v jednotlivém měsíci, pokud takovou službu příslušníkovi oznámí. Z tohoto důvodu je možné déle trvající pracovní neschopnosti řešit změnou služby ostatním příslušníkům tak, aby za tohoto práce neschopného nebo nepřítomného příslušníka nemusela být nařízena další služba přesčas, ale aby tato nepřítomnost byla řešena běžnou službou jiného příslušníka. Takovýto postup by byl zcela v souladu s používáním služby přesčas jako mimořádného opatření.

[7] Žalobce dále poukazuje na to, že se žalovaný nezabýval promlčením a námitkami žalobce. V tomto případě bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno s odkazem na promlčení, a to aniž by tato námitka byla v řízení vznesena. Žalovaný se touto vadou nezabýval, pouze se s námitkami vypořádává tak, že žalobce s tím byl seznámen, když do spisu nahlédl a ze samotná koncepce promlčení, a to aniž by taková námitka byla ve spise obsažena. Navíc námitka promlčení nebyla vznesena ani správně. Správností, respektive nesprávností, se také nezabývá. Žalovaný se rovněž nezabývá tím, kdy došlo k počátku promlčení. V tomto směru žalobce považuje odkázat na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, č.j. 10A 125/2014 - 46, ze dne 23. 9. 2015.

[8] Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil tak, že s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí, když odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uváděl věcně tytéž závěry, jako v tomto rozhodnutí.

[9] Z předloženého správního spisu soud následně zjistil tyto podstatné skutečnosti:

[10] Dne 6. 6. 2014 zamítl ředitel Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR žádost žalobce o doplatek služebního příjmu s odkazem na ust. 54 a 207 odst. 1 zákona o služebním poměru za nařízenou práci přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle ust. 54 odst. 1 téhož zákona od 22. 10. 2010 do 22. 10. 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce.

[11] Dne 30. 6. 2014 podal žalobce proti tomuto rozhodnutí včasné odvolání.

[12] Dne 14. 5. 2015 vydal příslušný služební funkcionář (první náměstek policejního prezidenta ve věcech služebních) rozhodnutí č. j. PPR-22475-18/ČJ-2014-990131, kterým bylo změněno rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru č. 704/2014 ze dne 6. 6. 2014, kterým byla podle § 125 odst. 1 s odkazem na § 54 a § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru zamítnuta žádost o doplatek služebního příjmu za službu přesčas konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 22. října 2010 do 22. října 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce, a současně byla za nařízenou službu přesčas konanou od 1. ledna 2007 do 21. října 2010 vznesena námitka promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru 3 roky, a zároveň výrokem II nepřiznáno právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve sumarizoval, za jaký rok a v jakém konkrétním termínu byla žalobci nařízena práce přesčas (viz. str. 4 – 9 napadeného rozhodnutí), včetně vysvětlení, z jakého důvodu a za kterého konkrétního příslušníka žalobce nařízený přesčas odsloužil (většinou se jednalo o kumulaci nepřítomnosti příslušníků z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, čerpání dovolené, čerpání služebního volna z důvodu osobních překážek, z důvodu studia, ozdravného pobytu, darování krve apod.). K výše uvedenému zdůvodnění služby přesčas žalovaný pak uvedl, že služební funkcionář dostal své povinnosti, kterou požaduje Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 Ads 11/2013-41 ze dne 23. 5. 2013, a to vymezit v přiměřeném rozsahu důvody nařízení služby přesčas. Proto v případech, kdy odvolatel měl nařízen výkon služby přesčas za konkrétního kolegu (zejména v roce 2013), nelze hovořit o personální nedostatečnosti. Jednalo se o služební místa a činnosti, která podle plánu služeb měl vykonávat policista, který náhle onemocněl nebo si vzal neplánovaně dovolenou a tuto skutečnost se dozvěděl vedoucí policista v krátkém časovém předstihu (15 dní a méně – viz rozbor výše), takže nemohl reagovat jinak než nařízením služby přesčas.

[13] K námitce odvolatele, že služební funkcionář vede řízení účelově a alibisticky, nesnaží se zjistit skutkový stav věci a nezjišťuje skutečnosti, které svědčí v neprospěch sboru, žalovaný uvedl, že služební funkcionář při sestavování tabulky analýzy přesčasové práce vycházel z plánů výkonu služby ze systému EKIS WEB, knihy služeb vedoucího skupiny. Tyto plány a kopie listů knihy služeb jsou součástí spisového materiálu, se kterým byl zmocněnec prokazatelně seznámen. Navíc odvolací orgán do spisového materiálu doplnil plány výkonu služby ze systému EKIS WEB 2. skupiny, plány výkonu služby ze systému EKIS WEB odvolatele, žádosti o udělení dovolené (s výjimkou již skartovaných materiálů). Bližší informace jsou uvedeny výše v podrobném konstatování ke každému dni, ve kterém byla odvolateli podle tabulky nařízena služba přesčas. Porovnáním údajů obsažených v tabulce s

plány výkonu služby byly odvolacím orgánem zjištěny dvě nesrovnalosti. Jednalo se o dny 31. 1. 2011 a 14. 2. 2012. Z tohoto důvodu byl dne 10. 9. 2014 spisový materiál doplněn o vysvětlení služebního funkcionáře (jednalo se v obou případech o administrativní pochybení) a současně byla do spisového materiálu zařazena opravená tabulka analýzy práce přesčas. Odvolací orgán uvedl, že ze zjištěných nedostatků nevyplývá, že všechny předkládané údaje i informace byly účelově a dodatečně upravovány, jak tvrdí odvolatel (žalobce). Ve dnech, ve kterých jsou rozpory v údajích, bylo nepřítomno více příslušníků než pouze ten, u kterého je uveden zmiňovaný rozpor, a tedy na zákonnost nařízení služby přesčas uvedený nesoulad údajů nemá zásadní vliv a význam.

[14] S námitkou odvolatele, který požadoval doplnit do spisu kopie knih služeb (tzv. knihy služeb na „objektu“), žalovaný uvedl, že kniha služeb na objektu je nepřesný název, jedná se pravděpodobně o knihy vedoucího směny, které jsou vedeny na jednotlivých objektech, tyto knihy jsou velmi obsáhlé (cca 250 stran) a obsahují mj. i údaje o chráněných osobách. Předložení kopií těchto knih je irelevantní, neboť rozhodující pro určení, zda příslušník vykonával běžný výkon služby nebo byl velen do nařízené služby přesčas, je kniha služeb vedená vedoucím skupiny, který má v působnosti několik objektů. Příslušné listy jsou součástí spisového materiálu. Kniha služeb vedoucího skupiny je evidována, očíslována, prošíta a konce protaženého provázku v barvě trikolory jsou přelepeny a označeny evidovaným služebním razítkem, aby nebylo možno manipulovat s jednotlivými listy. Zápisy do knihy služeb provádí vedoucí skupiny nebo jeho zástupce. Zápisy jsou vždy ukončeny skončením služby skupiny. Stejným způsobem jsou zabezpečeny objektové knihy, do kterých provádí zápis tzv. směnař nebo určený zástupce. Kniha služeb vedená vedoucím skupiny obsahuje ucelený přehled o všech příslušnících ve skupině, tj. sloužících na všech objektech, které jsou v působnosti vedoucího konkrétní skupiny. Údaje o službě důležité pro stanovení služebního příjmu jsou následně přenášeny do EKIS WEB. Objektová kniha, do které provádí záznamy příslušník, který organizačně zajišťuje výkon směny (směnař) obsahuje další údaje, a to v daleko větším rozsahu, týkající se chráněného objektu, mimořádných událostí, kontrol, návštěv zahraničních delegací (a ke komu směřují), příchody a odchody chráněných osob apod. Z uvedeného je patrné, že objektová kniha obsahuje velké množství citlivých údajů důležitých pro ochranu chráněného objektu a chráněných osob. Jde o soubor důležitých údajů, které přímo nesouvisí s nařizováním služby přesčas. Objektová kniha obsahuje cca 250 stran a zápisy, které jsou do ní zaznamenávány, ji zaplní cca za dva měsíce. Za rok se jedná o 6 knih, za požadované 4 roky se jedná o 18 knih, tj. cca 6 000 stran s citlivými údaji k ochraně konkrétního objektu. Odvolací orgán se ztotožnil s názorem služebního funkcionáře a kopie knih služeb nebyly do spisového materiálu doplněny.

[15] K námitce odvolatele, že záznam s plk. Bendou nebyl pořízen se souhlasem osob hovořících na poradě, přesto byl odvolacím orgánem jako důkaz přijat, žalovaný uvedl, že obsahem porady bylo seznámení přítomných příslušníků útvaru se systémem plánování služby v roce 2013. Cílem je podle plk. Benda rozvrhnout službu rovnoměrně mezi všechny příslušníky a omezit nařizování služby přesčas podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. V souvislosti s nařizováním služby přesčas podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru plk. Benda pro příklad uvedl, že v roce 2012 bylo vykázáno 80 000 hodin nepřítomnosti z důvodu neschopnosti k výkonu služby a služebního volna podle § 68 (služební volno při překážkách ve službě z důvodů obecného zájmu), § 70 (služební volno při důležitých osobních překážkách) a § 72 (služební volno k účasti na výběrovém řízení nebo k získání dalšího odborného požadavku) zákona o služebním poměru. Žalovaný má za to, že z audiozáznamu porady s plk. Bendou nelze vyvodit závěr o neoprávněnosti nařizování služby přesčas podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. S ohledem (nejen) na výše uvedené

proto žalovaný považuje nadbytečné předložení údajů o obsazenosti útvaru. K posouzení případu postačuje, že v období, na které není navrhováno promlčení, byla 4. skupina 1. oddělení obsazena na 98 %. Údaje o obsazenosti odboru nevyjadřují nic jiného, než že některá systemizovaná služební místa nejsou dočasně obsazena. Nemí možné při tak velkém odboru mít 100 % obsazenost.

[16] S námitkou odvolatele, že námitka promlčení je uplatňována nesprávně, žalovaný uvedl, že z ust. § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru vyplývá, že nárok na poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas vzniká prvním dnem 4. kalendářního měsíce po výkonu služby přesčas. Odvolatel požádal o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas dne 22. října 2013. Podle § 211 odst. 2 zákona o služebním poměru připadá poslední den lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná běžet. Za použití tohoto pravidla a při uplatnění námítky promlčení ve vztahu k peněžitým nárokům ze služebního poměru, ve smyslu § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru, lze dospět k závěru, že promlčeny jsou všechny nároky, které vznikly do 22. října 2010.

[17] Na závěr žalovaný v návaznosti na námitky odvolatele dodal, že v průběhu řízení nezjistil úmysl služebního funkcionáře upravovat dokumenty ani zastírat informace, které si odvolací orgán vyžadoval. Má-li odvolatel na mysli tisk plánů služeb, přehledů odsloužených hodin z evidenčních systémů, pak se jedná skutečně o dokumenty dodatečně vytvářené (tištěné), neboť informace na nich jsou vedeny jen v elektronické podobě. Má-li odvolatel na mysli elektronické plány služeb, které jsou umístěny na CD, k tomuto odvolací orgán dodává, že údaje jsou obsaženy v systému EKIS a den jejich získání (vygenerování) z tohoto systému je i dnem vzniku příslušného souboru, který byl následně přenesen na CD.

[18] Ve věci samé rozhodl Městský soud v Praze bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“).

[19] Soud napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s., přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přitom vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[20] Podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.*“.

[21] Podle ust. § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Jestliže bude vyhlášen krizový stav podle zvláštního právního předpisu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, lze příslušníkovi nařídít po dobu krizového stavu a nebo po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 1.*“.

[22] Podle ust. § 54 odst. 3 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Za službu přesčas se podle odstavců 1 a 2 považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. U příslušníka s kratší dobou služby v týdnu se za službu přesčas nepovažuje služba, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu.*“.

[23] Podle ust. § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.*“.

[24] Podle ust. § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlídně jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.*“.

[25] Podle ust. § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění: „*Lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak.*“.

[26] Zásadní žalobní námitkou žalobce bylo, že mu přesčasy byly nařizovány v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, od čehož se následně odvíjí otázka nároku žalobce na proplacení poměrné části služebního příjmu. V této souvislosti je nutno podotknout, že k této otázce již existuje početná judikatura správních soudů, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č.j. 6 Ads 151/2011-126; dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013 č.j. 4 Ads 11/2013-41, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015 č.j. 1 As 183/2015-63, a dále pak například nejaktuálnější rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2016 č.j. 3 Ad 14/2015-42, rozsudek Městského soudu ze dne 10. 1. 2017 č.j. 11 Ad 13/2016, či rozsudek Městského soudu ze dne 24. 1. 2017 č.j. 11 Ad 8/2015-62. V těchto rozsudcích bylo podle názoru zdejšího soudu dostatečně osvětleno vše, co souvisí s tímto konkrétním případem, s čímž zdejší soud i v této věci souhlasí a nemá důvod se od této judikatury odchýlovat.

[27] Jak již bylo uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015 č.j. 1 As 183/2015 v bodu 36, služba přesčas „*podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru může být služba přesčas v maximálním rozsahu 150 hodin v kalendářním roce (mimo případy krizového stavu nebo výjimečné případy ve veřejném zájmu dle § 54 odst. 2, kdy lze nařídít službu přesčas i nad rámec tohoto limitu) nařízena pouze v důležitém zájmu služby. V takovém případě nedochází k navýšení služebního příjmu, neboť při jeho stanovení je již s případnými přesčasovými hodinami počítáno (§ 112 odst. 2 zákona o služebním poměru). Pokud však přesčasové hodiny uvedený limit přesáhnou, má příslušník nárok buď na náhradní volno, nebo na poměrnou část příslušného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku. Na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která byla nařízena v rozporu se zákonem*“ (tento závěr dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 5. 2013, č.j. 4 Ads 11/2013 – 41).

[28] Z ustanovení § 54 zákona o služebním poměru lze pak dovodit, že má-li být služba přesčas využívána v souladu s platnou právní úpravou, musí být přitom dodrženy následující podmínky, kterými jsou: 1) důležitý zájem služby a z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 2) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 3) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu (viz. také závěr Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 15. 10. 2015,

č.j. 1 As 183/2015-63). Důležitým zájmem služby se dle § 201 služebního zákona rozumí „*zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru*“, ovšem za plnění kumulativní podmínky jejího nařizování ve výjimečných případech. Je přitom na správním orgánu, aby jednoznačným, průkazným a nezpochybnitelným způsobem prokázal, že služba přesčas není z jeho strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, nežli připouští právní úprava, tj. v souladu s důležitým zájmem služby. Proto je nezbytné, aby vedoucí příslušník u každé služby přesčas uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. Měl by tak důvod nařízení služby přesčas alespoň rámcově vymezit a vyhotovit o tomto důvodu stručný písemný záznam, např. v knize služeb. Jestliže to vedoucí příslušník neučiní a důvod služby přesčas nelze spolehlivě dovodit ani ze spisového materiálu, není možno posoudit, zda byla služba nařízena v souladu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013 č.j. 6 Ads 23/2013-39).

[29] V nyní projednávané věci je ze správního spisu patrné, že v posuzovaném případě si žalovaný vyložil „*důležitý zájem služby*“ tak, že jde o bezproblémové zajištění běžného výkonu služby bezpečnostního sboru, přesněji Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, odboru ochrany objektu zvláštního významu. Žalovaný pak v této souvislosti poukazoval na to, že náplní práce žalobce je zajištění bezpečnosti chráněných objektů (např. Parlamentu České republiky) a určených ústavních činitelů (např. předsedů obou komor Parlamentu), z čehož dovozuje, že zajištění bezpečnosti výše uvedených objektů a osob je vždy možno podřadit pod pojem „*důležitý zájem služby*“. Tak například v prvostupňovém rozhodnutí, s jehož závěry se žalovaný ztotožnil, služební funkcionář uvedl, že „*zajištění ochrany uvedených objektů a prostorů proti napadení odvrácení útoku je prioritou a je nutno, aby do výkonu služby nastupoval požadovaný počet příslušníků k zajištění uvedených úkolů. Proto každá náhlá nepřítomnost příslušníka ve výkonu služby musí být adekvátně zajištěna jiným příslušníkem v rámci nařízené služby přesčas, vzhledem k důležitosti plněných úkolů, jejichž nezajištění a případná nedostatečná ochrana by ohrozila životy a zdraví chráněných osob, ochranu uvedených objektů, kde se chráněné osoby pohybují a objektů, jejichž ochrana je důležitá pro chod státu*“ (viz. str. 4). Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí ještě doplnil, že „*V případech služby přesčas z důvodů bezpečnostních akcí nebo zvýšených bezpečnostních rizik se odvolací orgán shoduje se stanoviskem služebního funkcionáře, že se zvyšuje riziko ohrožující včasné a kvalitní plnění úkolů při ochraně objektů zvláštního významu a osob, proto je nutné reagovat posílením výkonu služby. Dochází k vyšším nárokům na bezpečnostní dohled jak v chráněných objektech (pohyb většího množství personálu, návštěv, zástupců médií, případně i chráněných osob apod.), tak v okolí těchto objektů (demonstrace, protesty, doprava apod.). Je nutné obsadit a střežit další stanoviště, která nejsou za standardních podmínek výkonu služby obsazována*“ (viz. str. 10). Prvek výjimečnosti pak žalovaný spatřuje v tom, že k nařízení služby přesčas došlo vždy operativně, v případě krátkodobého a neočekávaného výpadku nějakého příslušníka, který nelze zaměňovat za trvalé nahrazování nedostatku příslušníků ve výkonu služby. Žalovaný v průběhu řízení popíral tvrzení žalobce, že by služby přesčas byly nařizovány z důvodu nedostatečného personálního obsazení a nedostatku finančních prostředků. Naopak uváděl, že služby přesčas byly nařizovány v případech náhlého onemocnění příslušníků, čerpání služebního volna, nečekané ošetřování člena rodiny, služebního školení, výkonu veřejných funkcí a podobně. V každém takovém případě je nadto náležitě a řádně odůvodněno, z jakého důvodu byla žalobci nařízena služba přesčas a za jakého konkrétního pracovníka, čímž služební funkcionář dostal své povinnosti, kterou požaduje Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 5. 2013 č.j. 4 Ads 11/2013, a to vymezit v přiměřeném rozsahu důvody nařízení služby přesčas.

[30] V této souvislosti soud uvádí, že se žalovaný závaznému právnímu názoru soudu snažil vyhovět, když na základě doplněného dokazování k jednotlivým nařízeným výkonům služby přesčas uvedl důvod, pro který byla tato služba nařízena (nejčastěji z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, čerpání dovolené, služebního volna, viz. str. 4 - 9 napadeného rozhodnutí). Soud však dospěl k závěru, že ani takto uvedené důvody pro nařízení služby přesčas nemohou jako relevantní obstát. Povinnost chránit objekty a další povinnosti plynoucí ze zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, či usnesení vlády č. 518/201 jsou běžnou součástí úkolů Útvaru a jedná se o zcela standardní činnost tohoto útvaru. Nelze v tomto směru hovořit o důležitém zájmu služby, neboť důležitý zájem služby může být dán jen výjimečnými, mimořádnými případy, nikoliv však paušálně a automaticky při každé náhlé nepřítomnosti příslušníka, která, jak tvrdí žalovaný „*musí být adekvátně zajištěna jiným příslušníkem v rámci nařízené služby přesčas*“. Pokud byla žalobci nařízena služba přesčas do 150 hodin z důvodů výpomoci za příslušníka, kterému byla udělena dovolená či uděleno služební volno, nelze takový důvod podřadit znakům důležitého zájmu ve smyslu § 54 služebního zákona, když nárok na dovolenou čerpají jak služební funkcionáři, tak řadoví příslušníci, což patří k běžným úkonům chodu Útvaru. Z obsahu spisového materiálu podle názoru soudu nic konkrétního nenasvědčuje tomu, že by se v případě nařízení služby přesčas žalobci jednalo pouze o mimořádné situace. Ze správního spisu se spíše podává, že služba přesčas byla nařizována v podstatě automaticky a plošně. Nařízení služby přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tedy z důvodu důležitého zájmu služby, není možné v případě předem obecně známých, právní úpravou předpokládaných situací, jako je např. čerpání služebního volna, dovolené či účast na školeních. S takovými důvody absence příslušníků totiž musí správní orgány dopředu počítat a nemohou tuto předem předvídatelnou absenci příslušníků pokrývat pomocí přesčasových služeb s odkazem na důležitý zájem služby. Jinými slovy řečeno – soud si je dobře vědom, že určité úkoly musí příslušný bezpečnostní sbor plnit nepřetržitě, přičemž v reálném životě je nutné toto plnění úkolů personálně zabezpečit, což vyžaduje občasné nařízení přesčasové služby. I to je koneckonců povaha příslušné služby v bezpečnostních sborech. Na druhou stranu, s takovými situacemi je nutné počítat dopředu (neboť se v reálném životě v průběhu doby stávají), a proto je v takových případech nutné služební příjem za tyto přesčasové služby poskytnout.

[31] Na závěr pak zdejší soud plně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č.j. 1 As 183/2015-67, jenž se zabíral obdobným sporem: „*[41] V posuzované věci je předmětem sporu otázka, jestli byly přesčasové služby do limitu 150 hodin v kalendářním roce ve sledovaném období nařizovány žalobcům v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, resp. zda byl tento soulad dostatečným způsobem ze strany správních orgánů prokázán. Mezi účastníky řízení je zejména sporné, zda byly tyto přesčasové hodiny nařizovány v důležitém zájmu služby, jak uvedené zákonné ustanovení vyžaduje. V případě záporného zodpovězení této otázky by totiž bylo nutné na základě výše uvedeného dojít k závěru, že žalobci měli nárok na náhradní volno nebo na proplacení poměrné části služebního příjmu v souladu s § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru. [42] Správní orgány vyložily pojem důležitý zájem služby tak, že jde o bezproblémové zajištění běžného výkonu služby bezpečnostního sboru, v případě vězeňské služby pak bezproblémové zajištění výkonu vazby a výkonu odnětí svobody... [43] S uvedeným konstatováním správních orgánů se Nejvyšší správní soud neztotožnil, neboť správní orgány pouze tvrdily, že přesčasové hodiny byly nařizovány jen operativně v naléhavých případech dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, ničím konkrétním to však neprokázaly. Odůvodnění napadených rozhodnutí, provedené dokazování i praxe správních orgánů při nařizování služeb přesčas naopak svědčí spíše o skutečnosti, že přesčasové hodiny byly nařizovány za účelem pokrytí nepřetržitého*

výkonu služeb při jakémkoliv nedostatku počtu příslušníků. Ze spisového materiálu přitom není zjištělné, o jaké důvody nedostatečného počtu příslušníků se jednalo, zda skutečně o tvrzené mimořádné a výjimečné situace, nebo o problém dlouhodobé „poddimenzovanosti“ služebních míst“.

[32] Pokud jde o žalobcovy námitky ohledně nesprávně uplatněné námitky promlčení ze strany žalovaného, tak k tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2As 4/2015 – 26: „*Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že ač žalovaný ve správním řízení sám rozhodoval o nároku vůči němu uplatněnému, jedná se o nárok, u něhož je jednou z možných zábran prosazení nároku uplatnění námitky promlčení. Promlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (viz např. § 70 dřívějšího zákona o správě daní a poplatků). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat. Na tom také stála správní rozhodnutí v dané věci.*“ Z uvedeného vyplývá, že námitka promlčení je vůči subjektu, který se domáhá určitého plnění, účinná tehdy, pokud se o ní dozví. Tedy v okamžiku, kdy příslušná osoba učiní příslušný projev vůle vůči tomuto nárokujícímu subjektu. Přestože institut promlčení má povahu soukromoprávní, má soud za to, že shora uvedené závěry lze vztáhnout i na nyní projednávaný nárok žalobce, který má povahu veřejnoprávní.

[33] V nyní projednávané věci vznesl námitku promlčení až žalovaný v rozhodnutí o odvolání ve výroku napadeného rozhodnutí, aniž by tedy umožnil žalobci se s touto námitkou předtím seznámit. Soud proto nepovažuje námitku promlčení vůči žalobci za řádně uplatněnou ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí a tím i době, kdy došlo k vydání příslušného rozhodnutí. Takto učiněná námitka promlčení (tedy až v rozhodnutí o opravném prostředku bez možnosti procesní obrany) nemůže být vůči žalobci účinná, neboť ji nelze považovat za dostatečně určitý projev vůle učiněný bezpečnostním sborem vůči žalobci. Postupem žalovaného bylo žalobci zabráněno, aby se mohl k námitce promlčení odpovídajícím způsobem vyjádřit či na ni jakkoliv reagovat. Jiná situace by nastala, pokud by v případě předmětných nároků šlo o lhůtu prekluzivní, kdy by správní orgán byl z úřední povinnosti povinen k této skutečnosti přihlédnout. V případě promlčecí lhůty však byl správní orgán tuto námitku povinen uplatnit tak, aby se o ní žalobce řádným způsobem dozvěděl a byla tak vůči němu účinná a současně na ni mohl adekvátně reagovat, a to například námitkou rozporu s dobrými mravy, na což poukázal i žalobce v podané žalobě. Žalobní námitku, ve které žalobce namítá, že žalovaný zatížil řízení vadou, pokud vznesl námitku promlčení až v rozhodnutí o odvolání, proto shledal soud rovněž důvodnou. Pro úplnost soud dodává, že přezkoumává napadené správní rozhodnutí ke dni jeho vydání – v době rozhodování soudu již takto vymezený stav není účinný, neboť vzhledem ke skutečnosti, že soud napadené rozhodnutí ruší, žalobce je o tomto promlčení řádně informován a může se proti němu právními prostředky bránit.

[34] Zdejší soud proto po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí je zatíženo vadami, které způsobují jeho nezákonnost i nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto soud s ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti napadené rozhodnutí podle ustanovení § 78 odstavec 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ustanovení § 78 odstavec 4 s. ř. s.), v němž žalovaný jednoznačným a průkazným způsobem vymezí konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období s ohledem na

shora uvedenou judikaturu. Jestliže takové konkrétní důvody pro nařízení služby přesčas neshledá, nemůže z příslušného ustanovení zákona vycházet. Žalovaný správní úřad je právním názorem, vysloveným zdejším soudem v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.).

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že ve věci byl úspěšný žalobce, soud mu tuto náhradu přiznal. Výše náhrady je tvořena zaplaceným soudním poplatkem (3.000,- Kč), a odměnou za zastupování advokátem, která je tvořena 2 úkony právní služby po 3.100,- Kč (převzetí věci, sepsání žaloby) a 2 režijními paušály po 300,- Kč v souladu s ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 11 odst. 1 a) a d) a dále v souladu s ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Konkrétní výpočet nákladů řízení je tedy následující: soudní poplatek ve výši 3. 000,- Kč, odměna - 3100 Kč x 2, režijní paušál - 300 Kč x 2, tj. 9. 800,- Kč bez DPH.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. července 2017

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Lazecká